

VAN Charles van Beuningen

Welke boeken lezen advocaten eigenlijk buiten de juridische literatuur, als ze dan nog lezen? Zien ze graag opera, bezoeken ze bioscopen, concerten, galleries? Gaan ze naar toneel? En wat betekent die cultuur voor hen en, misschien, voor hun werk?

Waarom geniet Charles van Beuningen (60, advocaat te Den Haag; getrouwd, kinderen en kleinkinderen) zo van Gezicht op Delft van Johannes Vermeer?

Jan Pieter Nepveu
journalist

GEZICHT OP DELFT

Gezicht op Delft van Johannes Vermeer wordt wel beschouwd als een van de mooiste stadsgezichten in de Europese schilderkunst. Op de voorgrond de Schie. Rechts van het midden baadt in helder licht de toren van de Nieuwe Kerk, waarin zich het graf bevindt van Willem van Oranje.

‘Die gelaagdheid fascineert me, omdat onze samenleving hetzelfde heeft’

“ Ik hou van kunst, het meest van schilderkunst. Thuis hadden we vroeger een heleboel schilderijen. Mijn vader hield van moderne kunst, kubisme en alles wat daarna komt, en bij mijn grootouders hingen oude meesters. Ik ben er over gaan lezen. Stapje voor stapje kwam ik meer te weten en ging ik kwaliteit en stijlen herkennen. Voor mij zijn schilderijen nu een bron van intens genoegen.

Vlak bij mijn kantoor bevinden zich in het Mauritshuis werken die mij zeer dierbaar zijn. Op speciaal verzoek ben ik er gids. In de loop der jaren heb ik grote aantallen mensen rondgeleid, onder wie de aartsbisschop van Canterbury, de premier van Frankrijk, en ook de schoonmakers van mijn kantoor. De premier leverde veel en puntig commentaar, de aartsbisschop en zijn vrouw zeiden weinig. De schoonmakers beperkten zich tot een beleefd stilzwijgen maar vertelden toen we buiten stonden, dat hun eigenlijk niets zo lief was als de foto van hun zoontje thuis aan de muur.

Schilderijen bieden genot maar ook troost. Zo vind ik het laatste zelfportret van Rembrandt, dat eveneens in het Mauritshuis hangt, fascinerend omdat je de totale ontluistering ziet van deze aan de drank geraakte failliet: vroeg oud geworden, dikke drankneus, stinkende adem, vies haar. Maar kijk naar zijn ogen, die angstige ogen! Die observeren nog steeds. Dat kan hij niet helpen, hij kan niet verhelen dat hij observeert. Stel je jezelf eens voor: je kunt helemaal in de put raken, en toch heb je je ergens niet gewonnen gegeven. Het zien van zo'n schilderij vind ik echt troostend.

De eerste president van het internationale VN Joegoslaviëtribunaal, de Italiaan Antonio Cassese, heeft hetzelfde ondervonden. Hij moest de meest afschuwelijke dossiers doorwerken over zinloze wreedheden op de Bal-

kan. In een interview in *Time Magazine* heeft hij gezegd dat hij dat kon volhouden door een paar keer per week naar het Mauritshuis te gaan. De schilderijen gaven hem troost en daardoor kon hij die dossiers aan. Dat merken dus niet alleen advocaten, maar ook magistraten.

Het schilderij in het Mauritshuis dat mij het meest aan het hart ligt, is Gezicht op Delft van Johannes Vermeer. Dat komt behalve door de onweerstaanbare schoonheid, doordat, zoals op bijna alle schilderijen van Vermeer, je op het eerste gezicht denkt dat het een rustige kalme scène is. Maar dat is niet zo, want onder het oppervlak zit spanning. Het is laag over laag over laag geschilderd. Het zijn transparante lagen over elkaar heen.

Dat had de schrijver Proust ook opgemerkt, toen hij het verhaal ‘Petit pan de murjaune’ schreef. In 1922 had hij Gezicht op Delft gezien tijdens een tentoonstelling in Parijs. Hij raakte gefascineerd en schreef het verhaal over een schrijver, Bergotte, die zich realiseert dat het schilderij, in het bijzonder een stukje gele muur, in transparante lagen geschilderd is. En opeens beseft hij dat hij had willen schrijven zoals dat schilderij geschilderd was. Hij realiseert zich dat zijn oeuvre een mislukking is en sterft voor het schilderij. Een jaar later is Proust zelf ook gestorven. Alle Fransen in het Mauritshuis komen met zo'n groene Guide Michelin waarin dit staat beschreven. Ze turen naar het doek en zoeken het stukje gele muur. Maar dat valt niet zo een-twee-drie te ontdekken.

Die gelaagdheid fascineert me, omdat onze samenleving hetzelfde heeft. Je kijkt naar iets en daar zit nog wat anders onder. Het is helemaal niet glad, er is rimpeling, beweging, spanning. De lucht is donkerblauw met een paar wolken, hier en daar de

Foto: Jiri Büller

Johannes Vermeer, *Gezicht op Delft*, circa 1660-1661. Doek, 96,5 x 115,7 cm. Den Haag, Mauritshuis

zon: zo is onze samenleving. Je weet niet wat er gaat gebeuren, alles komt onverwacht en zat dieper dan je eerst dacht.

Ook als advocaat moet je, wanneer je geconfronteerd wordt met een zaak, doorvragen totdat je denkt: zo zou het misschien wel eens echt in elkaar kunnen steken. En dan nog kun je voor verrassingen komen te

staan. Het is niet voor niks dat boven mijn deur is geschilderd: clientem caveas. Hoedt u voor de cliënt. Soms, heel soms, vraagt een cliënt wat dat betekent. 'Dat ik op mijn cliënt moet passen', zeg ik dan. Maar in werkelijkheid betekent het natuurlijk: kijk uit voor je cliënt. Want als die je niet het hele verhaal vertelt, loop je het risico dat de

tegenpartij het kleed waarop je staat wegtrekt. Dat geldt ook voor goede rechters, zij hebben veelal ten minste tien jaar praktijkervaring als advocaat alvorens rechter te worden. Alleen zij zijn in staat om zaken en handelingen te doorzien en te weten wat er achter zit. Net als bij de schilderijen van Vermeer, laag na laag. ”

(advertentie)

FIF 33

RECHERCHE- EN INFORMATIEBUREAU
Voor bedrijven, particulieren en advocatuur

- Onrechtmatig ziekteverzuim
- Controle werkzaamheden
- Fraude / Bedrijfsdiefstal

- Alimentatiezaken
- Handelsinformatie
- Privé-onderzoeken

010 - 477 33 22 www.fif33.nl

Goedgekeurd door Min. van Justitie POB 238
Heemraadssingel 186 • 3021 DM Rotterdam
Fax: 010 - 477 08 30 • e-mail: info@fif33.nl

Schalke & Partners

Bedrijfsrecherche

BEWIJST WAT U EIST

Schalke & Partners bv
Postbus 2215, 4800 CE Breda
T. 076-5221144 / F. 076-5221264 / E. info@schalke.nl / W. www.schalke.nl